

[Holst.]

Vi har også bemærket os, at det hedder i ministerens forelæggelse, at der vil åbnes adgang til senere at blive medlem, såfremt forholdene gør det muligt. Der vil jeg gerne spørge, hvilke forhold det er, der skulle gøre det muligt. Jeg går ud fra, at det udelukkende er de økonomiske forhold herhjemme i Danmark.

Juul-Madsen: I de 6 år, der er forløbet, siden ESRO, Den europæiske Rumforskningsorganisation, blev dannet, har man arbejdet med denne forskning, som er en forskning i rummet omfattende de kendte forskningsdiscipliner, men baseret på en ny teknik. Det har bl. a. været et af problemerne for den nye organisation, at ét var at opstille forskningsprogrammer og fremstille det, man forstår ved en nyttelast, der på sin færd gennem rummet kan notere de og de reaktioner, noget andet har været at få denne nyttelast samt de såkaldte nyttesatellitter på en betryggende måde op i rummet og på en betryggende måde ned igen. Der har været store problemer, og det er allerede antydet af den foregående taler — om end der blev sat spørgsmålstegn — at de resultater, man har nået i de første seks år, har været til dels skuffende og i hvert fald ikke har givet dansk erhvervsliv det udbytte og de fordele rent videnskabeligt og teknologisk, som var håbet og forudset, da ESRO blev dannet i marts 1964.

Jeg synes derfor, det er naturligt, at regeringen har sat et spørgsmålstegn ved Danmarks fortsatte deltagelse ud over den periode på 8 år, hvor Danmark frem til marts 1972 er forpligtet til at yde et årligt bidrag, der i de kommende år vil ligge væsentligt over de 10 mill. kr. pr. år. Hr. Holst kaldte det et beskedent bidrag. Det må dog immervæk være et spørgsmål om, hvorvidt man synes, at man for et bidrag af denne størrelsesorden får den fornødne valuta til gengæld.

Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at der i den nærmeste fremtid skal træffes beslutning om deltagelse i andre væsentlige samarbejdsprojekter inden for forskning og teknologi, et samarbejde, som skal ske dels på basis af EEC-området, dels på basis af det nordiske område. Også ved afgørelsen af, i hvilket omfang Danmark skal deltage i

projekter af denne art, må det være sådan, at man vurderer Danmarks forventede udbytte af en deltagelse i forhold til det udbytte, vi kan få ved at koncentrere kræfterne om et forsknings samarbejde af anden karakter på europæisk og nordisk plan.

Hertil kommer, at det bl. a. gennem pressen er oplyst, at den rumkonference, der afholdtes i Bruxelles den 4. november — altså efter at regeringen havde truffet sin beslutning om at opsiges konventionen af 1962 — fik et forløb, der, så vidt jeg kan vurdere det, meget vel kan få konsekvenser for ESROs eksistensmuligheder fremover. Jeg har forstået det således, at der bl. a. skete dette, at Tyskland, Frankrig og Belgien nu er indstillet på, at de selv vil gennemføre et sammenhængende rumprogram, omfattende såvel de såkaldte nyttesatellitter som videnskabelige aktiviteter af forskellig art samt, hvad der var afgørende ved denne konference, et såkaldt løfteraketprogram, der på et senere tidspunkt kan indpasses i det amerikanske Post Apollo-program.

Det skal her siges, at nogle af de meget væsentlige problemer, der har været inden for ESRO, netop skyldes, at de hidtidige løfteraketter skabt inden for en anden organisation til dels har været en fiasko. Derfor er det vel rimeligt, at også dette indgår i overvejelserne.

Jeg kunne også spørge ministeren, om det, jeg her har nævnt, ikke betyder, at en bred deltagelse inden for rammerne af en enhedsorganisation i et fælles europæisk rumprogram i allerhøjeste grad er i fare efter den sidste udvikling, der er sket på Bruxelleskonferencen.

ESRO skal forske i rummet, men der skal bruges raketter til at bære nyttelasten op, og derfor er det overordentlig vigtigt og helt afgørende, at der kan etableres det nødvendige samarbejde mellem ESRO og de organisationer, der skaber løfteraketterne; det er som allerede sagt bl. a. her, der har været store problemer.

På hele denne baggrund, usikkerhed omkring ESROs fremtid og usikkerhed omkring den nytte, Danmark har haft af ESROs arbejde i de forløbne 6 år, finder jeg med henblik på, på hvilken måde vi bedst bruger vore midler, det er rigtigt, at regeringen har besluttet sig til at opsiges den konvention, der er omtalt. Man gør det jo med